

Papalık bilim akademisi organ ticareti ve organ nakli turizmi zirve toplantısı açıklaması

Birleşmiş Milletler ve Dünya Sağlık Asamblesi kararları uyarınca, dünyanın belli başlı şehirlerinden katılan 2015 Vatikan Belediye Başkanları Zirvesi, modern köleliğe karşı inanç liderlerinin 2014 yılında yayınladığı ortak deklarasyon, ve Haziran 2016 tarihinde, Organ Ticareti ve Organize Suç Yargıçlar Zirvesinde Majister Papa Francis'in "organ çıkartma maksadıyla organ ticareti ve insan ticareti yapılması "tüm dini, politik ve sosyal liderler tarafından ve ulusal ve uluslararası kanunlarca insanlığa karşı işlenen gerçek suçlar olarak kabul edilmelidir" açıklaması uyarınca, Papalık Bilim Akademisi Organ Ticareti Zirvesi katılımcıları olarak bizler, insanlığa karşı işlenen bu suçlara karşı dünya çapında ilgili tüm paydaşların da dahil edildiği kapsamlı birtakım çabalar yoluyla mücadele etmeye karar vermiş bulunuyoruz.

Fakirlik, işsizlik ve sosyoekonomik imkanların yetersizliği insanları organ ticareti ve insan ticareti karşısında savunmasız bırakmaktadır. Muhtaç insanlar umutsuzca daha iyi bir yaşam için çabalarken, organlarını satmaya ikna edilmekte ve organ ticaretinin kurbanları haline gelmektedirler. Benzer şekilde, organ nakli bekleyen hastalar da hayatta kalmalarını sağlayacak bir organ bulma umuduyla yüksek meblağlar ödemeyi ve yabancı ülkelere seyahat etmeyi çaresizce kabul etmektedirler--ticari organ naklinin kısa ve uzun dönem sağlık sonuçlarından bihaber. Ahlaki değerleri hiçe sayan araçlar ve sağlık profesyonelleri insan onurunu hiçe sayarak organ ticaretini mümkün kılmaktadır. Nakil operasyonları yetkili olmayan yerlerde gizlice yapılmaktadır. Ama aynı zamanda, organlarını satmak isteyen kişilerin kendilerini alıcının akrabası veya arkadaşı olarak tanıtmaları sonucu organ ticareti yasal merkezlerde de yapılabilmektedir. Medya; organ nakli ile alakalı suçlar, yozlaşmış sağlık profesyonelleri ile kontrolsüz ve kaçak merkezler hakkında

yaptıkları bağımsız araştırmalar sayesinde organ ticareti yüzünden mağdur olan insanların durumu ile ilgili olarak kamu bilinci oluşturulması konusunda son derece etkili olmuştur.

Belli sayıdaki uluslararası yasal araçlar bu uygulamaları tanımlayıp kınayarak, yasa dışı olduğunu beyan etmektedir. Bunlar; İnsan Ticaretine karşı Birleşmiş Milletler Protokolü (Palermo Protokolü), İnsan Ticaretine karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve Organ Ticaretine karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi. Bu suçları işleyen veya suç ortaklığı yapan organ nakli profesyonellerinin, suçun kendi ülkelerinde veya başka bir ülkede işlenmiş olmasına bakılmaksızın, yasal olarak suçlu bulunması gerektiğini savunan bu dokümanları destekliyoruz.

Yakın geçmişe ait yasal araçlar, sosyal eşişsizlik ile mücadele etmek için yenilikçi politikalar geliştirmek açısından önemli bir bağlantı oluşturmaktadır. Organ ıkartma maksadıyla organ ticareti ve insan ticareti yapılması Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 2030 Ajandasında yer alan, fakir insanların organları için sömürölmesi ve bu durumdayken organ yetmezliği söz konusu olduğunda nakil olma imkanı bulamamaları nedeniyle gündeme alınan insan hakları ve sosyal adaletin Sürdürülebilir Gelişimi maddesi ile ters düşmektedir. Jeffrey Sachs'a göre, "sürdürülebilir gelişim, ekonomik politikaların eşiş zamanlı olarak üç büyük konu üzerinde durması halinde en iyi sonuçları verdiğini savunur: birincisi, ekonomik büyümenin ve düzgün işlerin teşvik edilmesi; ikincisi, kadınlara, yoksullara ve azınlık gruplarına karşı sosyal adaletin teşvik edilmesi; ve üçüncüsü, çevresel sürdürülebilirliğin teşvik edilmesi. Karmaşa içinde olan ve iç istikrarın bulunmadığı ülkeler organ nakli ile alakalı suçların merkezi haline gelebiliyorlar.

İstanbul Deklarasyonu ile bağlantılı sağlık profesyonelleri organ ticaretinin azalması konusunda belli bir ilerleme kaydetmişlerdir. Bununla birlikte, bu suçların işlenmesini önleyecek uygun yasaların olmaması, yoksul ve çaresiz insanların korunmaması veya buna mecbur bırakılması nedeniyle dünya genelinde transplant turizminin yapıldığı bir kaç yer hala varlığını sürdürmektedir. Bu uygulamaların devam etmesinin bir diğer nedeni de, bazı devletlerin kendi vatandaşlarının nakil ihtiyaçlarını karşılamak konusunda sorumluluklarını yerine getirmekte yetersiz kalmasıdır.

Sonuç olarak; BM'nin Sürdürülebilir Gelişim Hedefleri, BM İnsan Ticareti Palermo Protokolü, Dünya Sağlık Asamblesi Kararları (2004 ve 2010), İnsan Ticareti Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Organ Ticareti Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Organ Bağışı ve Organ Nakli Madrid Kararları, ve İstanbul Deklarasyonu bilinciyle ve Papalık Bilim Akademisi Organ Ticareti Zirvesinde organ ticareti hakkında sunulan veriler doğrultusunda, imza sahibi kişiler olarak ve organ ticareti ve insan ticareti ile mümkün olan her şekilde mücadele etme konusunda Papa Francis'in direktiflerini yerine getiren paydaşlar komitesi olarak, bu yasadışı ve ahlaki olmayan uygulamalar ile mücadele etme konusundaki bağlılığımızı taahhüt ederiz.

Aşağıda yer alan tavsiye kararları, Papalık Bilim Akademisi Organ Ticareti Zirvesinde belirlenmiş ve ulusal, bölgesel ve belediye idari teşkilatlarına, sağlık bakanlıklarına, dini liderlere, profesyonel sağlık kuruluşlarına ve kamu ile tüm dünya genelinde uygulanması için paylaşılmıştır:

1. Tüm uluslar ve tüm kültürler organ çıkartma maksadıyla insan ve organ ticareti yapılmasını, buna mahkumlardan alınan organların kullanılması, donörlere veya ölü donörlerin akrabalarına yapılan ödemeler de dahil, dünya genelinde cezalandırılması gereken bir suç olduğunu ve uluslararası düzeyde yasal takibatta bulunulması gerektiğini kabul etmelidir.
2. Dini liderler etik organ bağışını teşvik etmekte ve organ çıkartma maksadıyla insan ticareti yapılmasını suç saymalıdır.
3. Ülkeler — uygun görüldüğü takdirde bölgesel işbirliği ile birlikte — önleyici tedbirler ve ulusal transplant programlarına etik ve düzenlenmiş bir şekilde giriş imkanlarının iyileştirilmesi sayesinde ulusal düzeyde organ bağışı için kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kaynakları yaratmalıdır.
4. Hükümetler, organ nakli ile alakalı suçların önlenmesi ve yasal kovuşturmaya tabi tutulması için açık ve net yasal bir çerçeve oluşturmalı, ve suçun nerede işlendiğini gözetmeksizin kurbanları korumalıdır- Organ Ticaretine ilişkin Avrupa Birliği Sözleşmesinin tarafı olmak bunun bir yoludur.
5. Sağlık profesyonelleri alıcı ve donörleri tıbbi ve etik açıdan dikkatli şekilde değerlendirmelidir.
6. Hükümetler, yetki alanları dahilinde yapılan organ temini ve organ nakilleri ile ilgili, ve ayrıca kendi vatandaşlarının yetkisi dışındaki yerlerde yaptıkları nakiller için bir kayıt sistemi oluşturmalı ve bu bilgileri uluslararası veri bankaları ile paylaşmalıdır.
7. Hükümetler; sağlık ve ilgili profesyonellerin hastalara karşı mesleki yükümlülüklerini göz ardı etmeden, organ ticareti ile ilgili şüpheli vakalar hakkında bilgi paylaşımında bulunabilmesi için yasal bir çerçeve oluşturmalıdır.
8. Yetkili otoriteler, bağlı buldukları adalet sisteminin yardımıyla, kendi yetki alanlarında meydana gelen veya yetkisi dışındaki yerlerde bulunan kişilerin işledikleri suçları araştırmalıdır.
9. Yetkili otoriteler, sigorta şirketleri ve yardım kuruluşları organ çıkartma maksadıyla yapılan insan veya organ ticareti kapsamında yapılan nakillerin masraflarını karşılamamalıdır.
10. Organ nakli alanındaki sağlık kuruluşu organizasyonları, organ çıkartma maksadıyla yapılan insan veya organ ticareti ile ilgili olarak çalışanlarında yasal araçlar ve uluslararası yönergeler hakkında bilinç oluşturmalı ve aynı zamanda, ulusal ve uluslararası yasal düzenlemeler ile uyum içinde olmaları için onları teşvik etmelidir.
11. Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler kurumları--Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi de dahil--ve organ nakli kapsamında işlenen suçlarla ilgili kapsamlı bilgi toplanmasında işbirliği yapan diğer uluslararası kurumlar, kendi yapıları ve faaliyet alanları ve ilgili ceza ağlarının örgütlenmesinin net bir şekilde anlaşılmasını sağlamalıdır.

